Maria Coloma Mairata Munar

Una llum

Accèssit de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx

ALGAIDA, 2001

Col·lecció Binària · Premis Castellitx
PC2001-N-A-0170-0140

Ajuntament d'Algaida

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PC2001-N-A-0170-0140

© del text: Maria Coloma Mairata Munar
© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2019
Publicat per primera vegada a *Certamen Literari de Castellitx 2001. Obres premiades. Part 2. Narració Curta*. Algaida: Ajuntament d'Algaida, 2002. (Plaguetes d'Història i Cultura; 13)

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró
Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida
C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)
Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79
ajuntament@ajagaida.net
premiscastellitx@ajalgaida.net
biblioteca@ajalgaida.net
www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Maria Coloma Mairata Munar

Una llum

Accèssit de Narració Curta
Certamen Literari de Castellitx

ALGAIDA, 2001

Col·lecció Binària · Premis Castellitx
PC2001-N-A-0170-0140

La narració *Una llum,* de Maria Coloma Mairata Munar fou guardonada amb un accèssit al XXV Concurs de Narració Curta del Certamen Literari de Castellitx 2001. En foren jurats, Llorenç Antich Trobat, Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manila i Pere Mulet Cerdà.

Una llum

NA MARIA ESTÀ ASSEGUDA EN una butaca a l'estudi del seu pare. Mira papers que hi ha al seu davant, escrits amb unes lletres petites i allargades.

Agafa un full, l'intenta llegir, sent que no li pertany i el deixa a damunt la taula, sap que aquests fulls formen part de la vida del seu pare.

Quan na Maria era petita, el seu pare començà a escriure un diari. No ho explicà a ningú, que havia reprès un costum adolescent que va deixar, perquè la seva germana, ho va mostrar a tots el veïns. Ell es va sentir exposat i vulnerable, es va empenedir d'haver confiat la seva vida a uns papers.

Escrivia la seva vida en un paper; el que pensava, el que vivia i els seus somnis, sempre esperant d'ells un corresponent a la realitat.

Na Maria tenia curiositat pel resultat de tantes hores dintre l'estudi. Abans de dormir escoltava com el bolígraf tocava el paper suaument i avançava. El seu pare escrivia tot el que se li passava pel cap ràpidament perquè sinó ja no ho recordava amb la mateixa intensitat. El que havia escrit era una explosió d'espontaneïtat, la revolució dels seus pensaments.

Na Maria es dormia mirant la llum que es veia per davall la porta.

Escoltava cada un dels moviments del seu pare amb el silenci més absolut, mirava cap al sòtil amb els ulls mig tancats, es tapava amb el llençol, sentia si xerrava amb algú, si tossia.

Premis Castellitx 2000 · Narrativa
PC2001-N-A-0170-0140

La seva tossina era seca, molt forta i sense adonar-se'n alliberava una mena de gargalls de color marronenc. Era el moment més especial per a ella, escoltava al seu pare amb la major complicitat, però passava pena per la seva tossina. Sempre es dormia amb el llum encès.

Quan el seu pare apagava el llum, l'anava a veure, la mirava una estona desitjant poder estar amb ella tot el vespre, li tocava la galta i li feia un petó al front. Ella dormia i a vegades obria els ulls per saber qui era, quan veia al seu pare els tornava a tancar amb una rialla als llavis.

El seu pare contemplava la seva bellesa infantil, una pell dolça i suau. Amb la dolçor de la seva filla anava cap a la cuina a beure un tassó de llet, després anava a la seva habitació. La seva dona solia dormir a la part del llit que donava a la porta, en Martí llevava la botella d'aigua calenta de la seva part i es posava a dormir amb el llit ben calent.

Un dia el seu pare no va encendre la llum ni va tossir.

Na Maria es va espantar molt, va ficar el cap davall el coixí, pensant que qualsevol cosa li podia haver passat. La seva mare no deixava de cridar, es passejava amunt i avall cridant i dient coses que na Maria no aconseguia entendre, entrava a les habitacions dels nens cridant que s'aixecassin i baixassin a la cuina.

Na Maria sabia que a ella no la cridarien, era massa petita per..., Déu sap què.

Va treure el cap de davall el coixí i com una nina valenta va botar del llit, es va eixugar les llàgrimes i va anar cap l'estudi, per veure si el seu pare s'havia oblidat d'encendre la llum.

Encengué el llum, mirà per tots els racons. No el va veure, el va cercar per darrera les cortines, dintre la xemeneia, en els calaixos... Es va asseure a la butaca de l'escriptori i va començar a obrir calaixos, en el segon va trobar uns fulls grapats, tenia curiositat per saber que deien, però no sabia llegir.

Deixà els fulls en el calaix i va sortir, en el passadís es va trobar a la seva mare amb la cara vermella i plena de llàgrimes, dient que volia conèixer Déu i l'Esperit Sant.

A na Maria li va fer por veure a la seva protectora plorant, mostrant-se dèbil davant la vida, na Maria creia que els adults no ploraven i que ho controlaven tot.

Premis Castellitx 2001 · Narrativa
PC2001-N-A-0170-0140

Ella no sabia que volien dir aquelles paraules, ni com havia d'actuar amb la seva mare, era ella la que li donava seguretat.

No va saber que li passava i va entrar corrent a la seva habitació, es va posar a plorar, volia saber com fer feliç a la seva mare.

Avui les presses d'aquell dia per por, no es tornen repetir, deixa el full al devora dels altres i s'aixeca mirant la copa de licor mig buida, no la toca està devora el llum. Camina cap a la porta sense deixar de mirar els llibres del prestatge, avança pausadament mirant tot el que l'envolta.

Ho mira tot: el cendrer ple, els llapis, els vidres closos i la xemeneia.

L'estudi és gran, té una taula; molt antiga, plena de llibres, al costat hi ha dues cadires a conjunt amb la taula, porten l'escut de la família.

Algú toca a la porta, l'obri, és la seva mare.

Na Maria la mira al mateix temps que mira l'estudi i diu:

—Aquest estudi necessita un poc de vida, una bona neteja i canviar radicalment la decoració.

—No ho podem canviar, aquests mobles costen molt, a més duen records bons i...

—Mare!, hi deu haver molt poc records bons?

La mare resignada se'n va i tanca la porta, na Maria crida:

—Necessita un canvi; un ordinador...

Sa mare ho ha sentit encara no s'havia allunyat gaire de l'habitació i torna entrar:

—Aquí som jo sa madona i això es queda així com jo vull, tu no ets ningú per dir-me que he d'omplir sa meva casa d'estris inútils, a més no te'n volies anar de casa?

Na Maria centra la mirada en els papers, els agafa amb ràbia i diu:

—Em pertanyen més del que et penses.

La seva mare la mira estranyada, no ha sabut que pretén amb aquestes paraules.

Na Maria surt de l'estudi, molt enfadada, sense mirar a la seva mare, agafa la bossa i el telèfon mòbil, surt amb ganes de deixar la casa i conduir sense destí.

Fa temps que ho té dins el cap, se'n vol anar i viure lluny.

Camina pel passadís amb la bossa penjada i intentant ficar-hi el telèfon mòbil, fica el telèfon i continua avançant pel passadís estret ple de

portes i de quadres, n'hi ha un que està al terra, aïllat dels altres quadres, tapat amb un llençol blanc, com si el volguessin llançar. La seva atenció es centra en el quadre, es creu que és un retrat del seu pare en coneix la forma perfectament, de petita sempre se'l mirava i no sap perquè està a terra.

Arriba a les escales i les baixa corrent, quan és a baix en Josep, obri la porta sense dir-li res. En Josep no sol xerrar molt i si xerra ho fa quan toca i amb qui toca, és un amic de la família solen xerrar de tot el que passa pel poble ho conte amb els detalls que troba que es mereix la història. En Josep darrerament ajuda en les feines del jardí, encara que sempre està dins la casa amb n'Apol·lònia, xerrant d'uns lligams basats en el passat que els va unir.

Na Maria surt disposada a recuperar el cotxe per anar-se'n lluny de casa seva, no sap on anar. Sempre ha sentit que en aquella casa ella no hi deia res, era la petita amb diferència i tots la tractaven com a tal, amagant-li els secrets, mai li demanaven opinions i quan les donava les rebutjaven i ara no seria menys.

Na Maria agafa el cotxe, en Josep obri la porta amb el porter automàtic. La mira conduir darrera la finestra fins que arriba al primer revolt.

A en Josep li agrada mirar com actua la gent, a vegades es seu en un cafè, mira als que l'envolten i si pot, escolta el que diuen. Quan ho sent intenta imaginar-se quina vida s'amaga darrera les paraules que surten d'aquelles persones. A vegades creu que viu la vida d'aquests.

Si el que ha sentit i la manera de moure's de la gent, no li dona a conèixer una nova vida, se l'inventa.

Cada moviment de la gent queda gravat a la seva retina. Quan va pel cafè del poble i es reuneix amb els amics, juguen a cartes. Parlen de les seves dones i del que fan a casa, ell queda en un racó de la taula, traient una carta quan li toca i com sempre observant.

D'aquesta manera ha conegut la vida del poble, pot saber el que hi ha a cada casa sense entrar-hi.

Na Maria avança per la carretera va darrera un cotxe vermell, el condueix, una dona vella, no va gaire ràpid . Na Maria sembla que està concentrada amb la carretera, mira al davant, però pensa amb en Josep no li agrada veure'l a casa i quasi hi viu.

Premis Castellitx 2001 · Narrativa
PC2001-N-A-0170-0140

Condueix per aquesta carretera amb molta seguretat, creu que hi pot anar amb els ulls tancats.

El cotxe del davant posa l'intermitent, redueix i volta cap a la dreta, entra en un camí de fora vila. Na Maria ha hagut de frenar en sec, per poc li ha pegat.

La dona vella li treu la llengua i li mostra el dit més llarg de la mà esquerra, s'atura en un racó del camí , bota del cotxe i espera a na Maria.

Na Maria la veu pel retrovisor està esperant i es posa a riure. La vella va vestida amb uns calçons grocs i un jersei rosa. Na Maria vol voltar però no pot, hi ha molts cotxes al darrera. Es posa el cinturó i encén la música, treu una cinta que hi havia i posa la radio.

Mira pel retrovisor i ja no veu ni a la vella ni al cotxe.

—De totes maneres no l'hi he ferit!— xerra sola i ben tranquil·la.

Deixa de pensar amb la vella i es posa a cantar la cançó de la radio, mentre va augmentant la velocitat.

Hi ha una senyal nova a la carretera, no sap que vol dir i no li fa gaire cas. Volta per entrar al poble, mira pel retrovisor i veu el cotxe de la vella al seu darrera, es posa a riure fort, pensant que deu haver fer molta de via.

S'atura i espera a sa vella.

Quan arriba la dona na Maria no pot evitar posar-se a riure.

—Que on vas tu nineta, amb aquestes velocitats?

—I tu, que m'has agafat?

—Mira no tenc ganes de discutir, m'has romput el llum de darrera, així que ja saps el que et toca...

—De veritat, em sap creu, no me n'havia donat compte...

—A jo si que me'n sap de greu

—La veritat és que no tenc el cotxe assegurat ho arreglam ara.

—Nineta! Jo ara tenc presa, he d'anar al bingo.

—Bé idò li don el meu telèfon i em crida, em dic Maria. Idò quedam així?

—Per a mi val, però hauries d'assegurar aquest trasto.

—Eh!, que no és un trasto, és el meu cotxet, venga adéu.

La vella se'n va menjant pipes, na Maria no pot evitar la rialla, s'ha posat una jaqueta de cuiro, la animada conèixer a n'aquesta dona.

Deixa el cotxe a davant la casa del seu germà i va a un bar per prendre una copa. Mentre seu cerca amb la mirada un diari, no n'hi ha cap de lliure més que un d'esports, no li agrada.. Li agrada refugiar-se en els papers igual que al seu pare, així no es sent observada.

Treu el seu quadern hi fica els papers del seu pare i comença a apuntar-hi coses, sempre du amb ella aquest quadern, és com el seu diari. Hi sol escriure el que sent darrera el nom d'una altre persona, així es sent més segura quan ho llegeix i veu que ha creat una vida en el paper.

Un home, que mirava un diari l'ha deixat, li demana i comença a llegir-lo, no hi ha cap noticia alegre més que l'article d'opinió.

Una mà li toca l'esquena, ella es gira i se sorprèn:

—Què fas tu aquí?

—Jo sempre venc aquí.

—Hola— diu en Josep.

Na Maria no el saluda.

—Bé, anam a aquella taula? —diu sa mare dirigint-se a en Josep.

—No, podeu seure aquí jo ara me'n vaig...

—Que graciosa, nina, avui no fas més que discutir, eh?

—No és vera.

—Fes-t'ho mirar, venga! —se'n van, a la taula del darrera. Na Maria escolta el que diuen dissimuladament, xerren de dos arbres fruiters que ha de venir a sembrar en Josep. Sempre arbres —diu na Maria indignada a la taula del darrera, la seva mare i en Josep han fet com si no l'haguessin sentida. Ella agafa el quadern i se'n va sense dir adéu.

Està cansada de l'autoritat amb què s'imposa la seva mare, sense donar alternativa a una altra opinió. Va educar els seus fills per ser homes amb ambició, guanyant molt més diners que el pare i amb unes dones que tan sols fessin fills. Aquest model no ha sortit bé ni per a en Tomeu ni per a na Maria, cap dels dos ha seguit aquests ideals pel futur, na Maria sempre ha volgut viure tota sola, però tampoc no vol renunciar als privilegis que hi ha a casa seva.

Envoltats en una educació masclista, na Maria va trobar la sortida amb el suport del seu pare, l'home que la tapava a les nits i li parlava amb amor. La seva mare a vegades ho feia, però preferia renyar-la i demostrar-li la seva seguretat.

Premis Castellitx 2001 · Narrativa
PC2001-N-A-0170-0140

Na Maria després de sortir del bar, un poc molestada, va al seu refugi una caseta de fora vila del seu pare, sempre hi solien anar junts. Hi ha una gronxadora de color verd, que ha començat a rovellar-se, una blava i una vermella però ja han perdut el color, la verda era la seva. Evoca el passat amb la gronxadora, els records que té bons de la seva infància.

Recorda quan el seu pare acabava de pintar la gronxadora. Li agradava l'olor a pintura que feia, ella ensumava i ensumava, va posar el nas a damunt la pintura acabada de pintar i es va tacar tot el nas.

Ara fa un somriure, només de pensar amb aquella escena, continua pensant i es lleva el somriure dels seus llavis.

Els seus dos germans varen rompre a riure, no podien més, els seus cossos rebentaven i ella no sabia perquè reien i també va riure amb ells, es tiraven pel terra i li estiraven els cabells, tocant-li el nas i cantant:

—Na Maria no té nas i ta mare es xata...

Riu que té riu, però no li llevaren sa pintura, quan la va veure la seva mare es va posar a cridar:

—I ara que farem amb aquesta pintura, haurem de posar-hi amoníac? —va dir resignada.

—No siguis animal —va dir el seu pare— ja li llevaré jo, te'n pots anar.

I na Maria va fer un somriure, és va mirar al seu pare i li va allargar els braços perquè l'agafés, així ho va fer, varen anar cap a la cuina i li va llevar la pintura amb molt d'amor.

Na Maria ara s'engronsa molt fort, ja no necessita a ningú per arribar molt alt. Evoca uns records de quan només tenia sis anys i ho recorda com si fos ahir, li agrada veure que una simple olor permet recordar amb quasi la mateixa intensitat que va succeir.

Els seus dos germans l'engronsaven, però quan es cansaven cridaven a la mare perquè els engronsés, a ella la seva mare quasi mai l'engronsava sempre ho feia el seu pare.

El seu pare li deia que arribarien als niguls i que encara que no ho sembles ella arribaria primer que els seus germans, li deia que si es prenia les coses amb calma arribaria qualque dia a ser una gran persona. Havia de fruir dels detalls de cada moment mentre el seu pare l'engronsava i per res del món desitjar anar aviat.

Aquestes paraules que ara recorda li han servit inconscientment per crear-se la seva filosofia de vida, ara ho pensa i troba que ha anat massa a poc a poc.

Entra a la caseta i s'hi queda mirant la televisió però no fan res bo, l'apaga i es recolza en el sofà amb els ulls mig tancats, fins que es dorm.

Es desperta per culpa del mòbil, s'aixeca del sofà i mira el rellotge; han passat dues hores.

—Qui és? Fa una estona et volia telefonar però tu no m'has donat el teu número. (Pausa) Que has perdut molts de diners al bingo? Idò anam bé, perquè avui tampoc ha estat el meu dia. (Pausa). Bé no passa res (nova pausa) si ja ho sé que ens hem conegut avui i que hem de solucionar els nostres problemes, i millor si vens a una caseta que tenc a fora vila (última pausa) no, no m'interrompis, sisplau, es una caseta aïllada per vora Castellitx. Saps on és? No té número, té la façana de color salmó.

Ara surt de la caseta amb la passa segura, veu que aquella dona no s'ha enfadat, a fora la intensitat de la llum l'enlluerna i torna a entrar. Cerca unes ulleres de sol per tot arreu, a damunt la barra americana, de la cuina n'hi ha unes, duen la muntura de color blanc molt gruixada i els vidres vermells, li han fet gràcia, se les ha posades i surt al defora a fruir del sol, darrere el seu amagatall: les ulleres.

Un cotxe vermell, s'ha aturat a les barreres, és el de la vella i espera que les vagin a obrir.

Un cop a dintre la casa, es seuen al sofà:

—Oh!, quina passada d'ulleres, me les deixes? —se les posa i comença a engronsar-les amb el nas. Na Maria se'n riu i diu:

—Se que no és agradable que et rompin un llum, però intentarem solucionar-ho sense discutir, d'acord?

—Si, és clar, jo no venc aquí per discutir, em convides a una xocolatina?

—Aquí no tenc res més que aigua...

—És igual a dins es meu cotxe n'està ple.

Na Maria es queda pensant amb la mirada enfocada a les ulleres que la dona ha deixat al damunt de la taula, de cop i volta pensa en el que li va dir el seu pare un dia:

—Tu saps que si qualque dia no pots estar més amb la mare, véns a viure a aquesta caseta. Eh, nena?

Premis Castellitx 2001 · Narrativa
PC2001-N-A-0170-0140

Fa temps que ho pensa això, però no n'està massa convençuda, se li vendrien a sobre moltes coses, hauria de trobar una feina digne i ja està cansada de conformar-se amb feinetes sense importància, tenint la carrera de dret acabada.

Entra a l'habitació del seu pare. Quan necessitava estar sol venia a aquesta caseta i ara ja no queda rastre ni de les seves coses ni de la seva olor, ella ensuma per veure si li quedarà al nas el record d'una olor, com anys enrera ho fa ver la pintura verda.

La dona entra i se'n riu de veure-la allà a l'habitació ensumant la porta, es posa a riure amb una rialla molt forta mentre diu:

—Vols una xocolatina?

Fa que no amb el cap.

—Saps?, aquí era l'habitació del meu pare —li diu amb una llàgrima als ulls.

Deixa de riure, l'abraça i li diu:

—Saps el meu pare va morir jove i mai ens varen dur bé, estic contenta que tu amb el teu sí. També és mort?

—El meu pare (pausa) ai el meu pare, un sofridor de la vida sense obtenir cap recompensa.

—Pel que em dius, diria que no ha estat molt feliç.

—Mort, sí, el seu cor va morir però, així i tot, encara bategava. No va tenir gaire amor.

—Conta'm alguna cosa del teu pare.

Maria: Viu amb la meva mare, és invàlid; ja no té esperances, es queda sempre al llit i no té ganes ni de que l'aixequin per fer-lo seure. Quan jo era petita li agradava molt escriure i ha perdut tota la il·lusió, té una dona que el fa net però viu en una habitació fosca, molt fosca, no m'agrada entrar-hi ni l'olor que fa ara el meu pare.

És trist veure com el meu protector ha anat renunciant a viure, però mentre ell renuncia de la vida la meva mare sembla que frueix de veure-lo sofrir i els meus germans també, és el que em sap més greu. Tenc el seu diari, avui he gosat agafar-lo, però em fa vergonya que em mostri a mi la seva intimitat, els seus sentiments i pensaments, però si jo no el llegesc la meva mare ho farà, si ja no ho ha fet.

La dona: Mai he conegut a un home així tan...

Maria: Necessitava xerrar, no se ni el teu nom, però m'agrada parlar amb tu, ja no puc veure la meva mare, no suport com s'enriqueix. Frueix de veure el meu pare morir lentament, és trist per a mi.

La dona: Idò al bingo m'han contat una història semblant: que una joveneta s'havia casat amb un vell pels diners i que vivia amb l'única ilusió d'heretar la fortuna del vell.

Quan va arribar l'hora de la seva mort, la joveneta es va trobar que havia canviat el testament a favor del seu fill, ja et pots imaginar com ha quedat la pobre jove.

Maria: Què va! No hi té res a veure: pot ser que la meva mare es casàs amb ell per diners, però no era el seu objectiu, ara no tenim diners de sobra i és molt feliç, —diu pensant—. He arribat a creure que l'únic desig de la meva mare era veure sofrir el meu pare, té pots creure que a vegades està una setmana a entrar a l'habitació del meu pare.

Ella sempre ha estat enamorada d'en Josep ara pràcticament viuen junts i quan es queda a dormir a casa, dormen a l'habitació de la vora del meu pare.

La dona escolta molt interessada.

—Ella no el va veure. Però a mi em fa sentir molt bé l'esperança que posa el meu pare quan xerra amb mi.

—Això està bé... Continua'm contant, m'agrada sentir-te, és difícil imaginar una història i endevinar-ho, però què va passar amb els teus pares?

—No ho sé, no ho sé... —diu pensant i un poc preocupada.

—Llegeix el diari del teu pare.

—Maria: Jo només record un dia que ma mare cridava, es passejava cridant i dient que volia conèixer Déu i l'Esperit Sant, no vaig entendre aquelles paraules, ara sí. Jo em vaig fer por! Em vaig aferrar molt fort als llençols com si em portessin a un altre lloc que havia somiat: on no hi havia crits i tots eren nins de la meva edat.

Es queda en silenci i mira a la dona.

—Saps? Normalment sol evocar moments passats en solitari i no me puc creure que...

—Si, però que va passar aquell dia?

Premis Castellitx 2001 · Narrativa
PC2001-N-A-0170-0140

Maria: Jo estava aferrada als meus llençols, el meu pare no havia vengut i jo, com la meva mare, estava espantada; ella cridava que el meu pare devia estar amb ella i que no era capaç de tenir-los ben fermats dins els calçons.

—El teu pare tenia una amant?

—Era el que sempre deia la meva mare, però crec que...

—Que?

—Que no era veritat, quan vaig aconseguir desferrar-me dels llençols amb valentia; vaig baixar les escales i vaig anar a la cuina, vaig veure un paquet de celtes vora una botella de brandi i el que més em va sorprendre: la meva mare fumant dels cigarrets del meu pare.

El meu germà gran, estava assegut a la taula, mirant la botella de brandi i jugant amb el tap, la meva mare li xerrava malament del meu pare i ell la tranquil·litzava donant-li la raó.

Tot aquest renou no va despertar a en Tomeu. Jo tenia por que vessin que els escoltava i vaig pujar a dalt plorant. La porta de l'habitació del meu germà estava tancada, vaig entrar i em vaig ficar al seu llit, ell es va despertar espantat. Només li vaig dir que m'abraçàs i ho va fer, fent-me un petó i dient-me que dormís. Li vaig dir: Saps perquè està cridant la mamà?

—Tu dorm petitona meva; no et preocupis pels problemes dels grans...

Al dia següent li vaig fer un retrat, quatre burots, però ell encara els guarda.

—Vols xocolatina?

—No! Gràcies. Idò, mentre li feia el retrat al meu germà al jardí, va venir el meu pare pel darrera i em va agafar la trena fent-me un petó. Em vaig alegrar més de veure'l, venia amb un ram de flors per a la meva mare i va dir que era per a la dona que més estimava a part de mi. Jo li vaig somriure.

En canvi la meva mare va rebutjar el ram de flors. El meu pare, perquè no els véssim discutir, ens va dur a aquesta caseta. Per la tarda va venir la mare, els dos estaven enfadats no es dirigien la paraula, i intentaven evitar estar a prop. Només quan vaig quedar tacada per la pintura verda es varen xerrar, però un poc enfadats. Si abans no es duien bé, després d'aquell dia molt manco, ja no ens varen tornar engronsar tret de qualque dia, el meu pare a mi.

—Què dius d'un pintura verda i d'engronsar?

—Res, res, coses de nins, aquelles gronxadores que hi ha allà a fora.

—Ah, vols xocolatina?

—Segur —Na Maria es queda mirant la xocolatina i l'agafa. La vella la mira i li diu:

—No havies dit que no en volies?

—Bé, he canviat d'opinió..., no hem d'arreglar la qüestió de l'intermitent?

—Ara, és igual, ara me sap greu cobrar-te.

—Si home, faltaria més...

—Continua'm contant...

—Ara el meu pare es refugia en l'alcohol, quan he anat a casa hi havia una copa de licor mig buida i el cendrer ple de cigarrets, és l'únic que fa, amb això ell ha trobat la seva llum: la seva esperança...

—Tenc el seu diari aquí, vols que el llegeixi?

—Però no et feia tanta vergonya?

—Un cop que et comences a engrossir ja no pots aturar-te i menys si t'engronses lentament.

—Nineta, me faràs tornar boja, què vols dir amb això?

—Que un cop que has conegut el meu pare, l' has d'acabar de conèixer... Començ a llegir-ho:

> He hagut de fer feina els horabaixes per no veure-la més, es posa davant mi fent-se carícies amb el Josep com si me volgués fregar per la cara que la felicitat que no ha aconseguit amb mi la troba amb en Josep, a mi em fa mal, em sent molt malament voldria morir-me tan sols de veure-la xerrar amb en Josep i quan es posa a fregar-li els pits al davant meu no ho aguant.
>
> Em fa sentir inferior, jo li he intentat donar tot el que ella ha volgut, una casa, tres fills i el meu amor, m'he entregat en cos i ànima a ella, perquè? Per acabar odiant-la.
>
> Ella mai ha manifestat amor cap a mi, tan sols els primers anys quan festejàvem, mai vaig creure que la pogués fer feliç, era massa cosa per a mi i això ho he comprovat amb els anys de conviure amb ella. Primer va renegar de dormir amb mi, no volia la meva companyia, no em feia

Premis Castellitx 2001 · Narrativa
PC2001-N-A-0170-0140

petons i em renegava la paraula quan li contava els meus problemes.

Per un embaràs ens vàrem unir, pel meu fill gran, s'ha fet notari igual que jo, tan sols per l'ambició de la mare.

No em puc creure que l'hagi arribada a odiar, aquella dona en la qual un dia hi vaig dipositar totes les meves esperances de futur.

Avui ha fet creure al meu fill gran que estava amb una amant. No és veritat i em sent molt malament. Jo li he dit a na Maria que no es cregués res del que li digues la seva mare. Ella em farà cas, sempre fa tot el que li dic, és l'única de la casa que m'estima, demà la duré a la caseta, l'engronsaré un poc i serà feliç.

Pintaré la seva gronxadora, només la seva, ho faré amb el color que més m'agrada: el verd, el color de la natura.

M'agrada fer-la feliç; tan sols amb la meva companyia se sent feliç. D'ella no esper res més que el seu amor, l'amor que no em dóna la meva dona.

A la meva dona li costa mostrar els seus sentiments, i crec que na Maria desitja amb tota l'anima tenir una rialla seva, una paraula ben dita, recompensant tot el que fa bé.

A en Tomeu li és igual el que faci la seva mare i el que faci jo, només es preocupa d'ell, i per a ell està bé per ara, però no sé si en un futur aquest egoisme li serà massa gros.

Quan he arribat de fer feina m'he trobat a na Maria al llit d'en Tomeu; els hi he fet un petó als dos. En Tomeu s'ha despertat i m'ha dit que feia olor a licor i que la mare xerrava malament de mi. No m'ha preocupat gaire, és el que sempre sol fer, sol pagar les seves errades amb mi. Avui em quedaré dormit a la butaca no la vull haver de sentir, ja em basta amb les idees que fica als meus fills. A la butaca s'està bé, és còmode. Estic cansat i ara no vull fer el llit de l'habitació dels convidats que en realitat és la d'en Josep. Que li he fet jo a n'aquesta dona? —perquè em fregui per la cara la seva felicitat amb en Josep, jo no el

Premis Castellitx 2001 · Narrativa
PC2001-N-A-0170-0140

> vull mantenir amb els meus diners, l'únic consol que em queda a favor meu és la meva filla. Bé me'n vaig a dormir, demà continuaré escrivint el més segur és que hagi fet feliç a la meva filla pintant la gronxadora de verd.

Na Maria deixa el full, mira a la vella i, plorant, un altre pic la vella l'abraça li fa un petó al front, li diu:

—El teu pare realment t'estimava molt, però no et va condicionar que tota la seva força per viure fossis tu?

Continua plorant i no es conscient del que li ha demanat la dona. Es deslliga dels seus braços i li diu:

—No sé com em puc alliberar d'aquesta manera amb tu; t'he acabat de conèixer i tu només vols els meus doblers...

—És bo mostrar el que sents, no devies tenir amb qui fer-ho.

—Bé. Què costa el retrovisor?

—No costa res... no, res, res, ara tu i jo som amigues, o no?

—Diguem el preu, he tengut un mal moment, tu ho saps quasi tot de mi i jo de tu res, diguem el preu per favor?

—És que mira, no se com dir-t'ho, però es que no hi ha res que arreglar, el retrovisor estava espanyat, tu no li has fet res, res. No has ni fregat el meu cotxe, et volia carregar les culpes, però m'has caigut bé. S'eixuga les llàgrimes i diu:

—Jo creia que els vells no deien mentires, és clar també creia quan era petita que els grans no ploraven ni sofrien.

—Així em perdones?

—No hi ha res que perdonar, millor per a mi —li diu un poc desil·lusionada.

—Bé crec que me'n vaig, em sap greu dir-te això però et queden moltes coses per aprendre. Puc cridar-te qualque dia per repetir?

—Sí... —diu sense gens de seguretat.

Premis Castellitx 2001 · Narrativa
PC2001-N-A-0170-0140

ā